

Szerkesztőség Kiadó-
Hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
U. 10. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
K. N. Sz. — 538

Készítők: Kéziratok a
szerkesztőségbe
küldés. Kéziratok
vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 95
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — — 1.50

1925 október 19 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 238 szám

5686. Marchesván 1

A kisebbségi konferencia második napja

Határozati javaslat a békeszerződések
betartására

(Gent, október 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Általános érdeklődés mellett folytatták ma délelőtt a nemzetközi kisebbségi konferencia ülését. Nem tagadhatjuk el, hogy a konferencia még csak kezdetén van munkájának és a nagy feladatok megoldására még csak ezután kerül sor. A konferencia mai ülésén sem tárgyaltak konkrét sérelmeket, csupán azokat az általános elveket foglalták össze, amelyeknek alapján a kisebbségi kérdés rendezését óhajtják.

A mai ülést délelőtt tíz órakor nyitotta meg az elnök, aki azután rögtön Flachbart Ernő csehszlovákiai magyar képviselőnek adta át a szót. Flachbart rámutatott arra, hogy a saintgermaini békeszerződés a leghatározottabban biztosítja a kisebbségek jogait.

Utána Margulies, a csehszlovákiai zsidó kisebbség delegátusa szólal fel és arra kérte a konferenciát, hogy ne álljon meg a vitaközlésnél, hanem igyekezzék pozitív eredményeket elérni.

Krafft jugoszláviai német képviselő az egyöntetű eljárási mód kidolgozását javasolja.

Több jelentéktelen felszólalás után megválasztották az állandó kisebbségi bizottságot, amelynek tagjai Wilfan olaszországi szlovén, Schiemann lettországi német, Swiakowski németországi lengyel, Szüllő Géza csehszlovákiai magyar delegátusok lettek.

A bizottság, mely jövő munkája első pontjára a kisebbségek állampolgársága és illetőségének megoldását tűzte ki, a következő határozati javaslatot terjesztette a konferencia elé:

„A Genfben összegyűlt kisebbségi képviselők értekezletének meggyőződése szerint mindazokban az államokban, melyekben kisebbségek élnek, mindenik kisebbség jogosult, hogy saját viszonyai szerint megszervezzék és képviseljék a nemzeti kultúráját. A békeszerződésekben is elismert önkormányzatok joga nem zárja ki a lojális kapcsolatot a kisebbség és többség között. Mivel az európai békét a nemzetiségi kérdés megoldása nélkül biztosítani nem lehet, a Népszövetség feladata az, hogy a kisebbségek nemzetközi szerződéseiben megformálott jogainak végrehajtása után a kisebbségi probléma megoldásával foglalkozzék.”

Az értekezlet megbizta az elnökséget, hogy a kisebbségi konferencia határozatait a Népszövetséggel közölje.

Elszakadt az európai-amerikai kábel

Berlin, október 17. Az Atlanti Óceánon elszakadt az a 2323 tengeri mérföldnyi hosszú kábel, amely az Azori-szigeteket Newyorkkal köti össze. A Colonia nevű kábelhajó hat napon át kereste a kábelszakadás helyét. A feladat annál nehezebb volt, mivel ezen a hosszú vonalon 3000 fonal mélységben fekszik a kábel. A hatodik napon végre megtalálták a kábelszakadás helyét, amelyet minden látszat szerint hatalmas földalatti földrengés okozott. A kábelszakadás olyan nagyarányú volt, hogy nem maradt más hátra, minthogy Flor-tóig új kábelt rakjanak le. Hogy milyen óriási munkát kellett a kábelhajónak elvégeznie, kitérünk abból, hogy a kábelszakadás helyén 5000 méter mélységben húzódik a kábel és abból, hogy a kábelgözes napi költsége meghaladják a háromezer dollárt. Az új kábel lerakásánál a tenger fenekén olyan szakadékokat fedeztek fel, amelyeket eddig egy térképen sem jeleztek. A kábelhajót a tenger e részein az a veszély fenyegette, hogy a tengerbe bocsátott kábeltömeg a váratlan mélység következtében a hajót is magával ragadja.

Reflexiók egy mosolyhoz

Irta Szabó Imre

Peclesen kultuszminiszteri vezérigazgató — így mondták az ortodox hitközségek anketén jelen volt informátoraink — keserűen mosolygott, amikor néhány felszólaló kijelentette, hogy az állam mondjon le a rabbik világi képzéséről és elégedjék meg azzal a teológiai kvalifikációval, amit egy később megszervezendő lelképáztori vizgálobizottság fog megállapítani.

Mindnyájunknak, akik belátjuk a hitközségi szervezetek fontosságát és főként, akik tudják, hogy a zsidó papnak nemcsak a ritus, hanem a zsidó népi élet körül mi a szerepe, akik tudják, ki volt a pap a múltban és mi vár rá a jövőben, mindazokat e mosoly miatt a szegény és lelki bántalmak gyöttrő érzése fogja el.

Régi, régi világunkban, vagy nyolcszáz esztendővel a rendes időszámítás előtt bontakozott ki nálunk a jósek és mágusok kasztjából a próféta papok világraszóló típusa. Prédikátoraink voltak, jóra intők, politikai irányítók történelmünk sorsdöntő napjaiban. Szociális életünk megfigyelői és kritikusai, eszmék termelői és vértanusággal is hirdetői. Amosz és Hosea Izraelben, Jezsajas — és Micha Judeában nagy forradalmárok voltak az ő idejükben. Csak Amoszra gondoljunk, a „világtörténelemnek erre a viharmadarára”, aki mintha ma szólana hozzánk dörögdelmes kórholó szavaival, amikkel már akkor, abban a primitív életben is felismerte a szociális igazságtalanságok embertelenségeit és a társadalmi visszasságokon túl nagy bölcséleti elgondolással vitte ki a természethez való rajongásában az isteneszmét a szűk törzsi keretből a mindenséget átfogó örökkévalóságba. Milyen nemes nyelvezetben szól felénk a nagy és örök morál, amit ezek a papjaink hirdettek, a bátorság, amivel szembeállottak a hatalom igazságtalanságaival és milyen gyönyörűen hangzik ma is parancsuk, „hogy az igazság és könyörület úgy gyönyörözzék, mint forrás kiapadhatatlan vize”. — ויגל במים משפט וצדקה כנהל איתן

És gondoljunk Jezsajas hatalmas intő szavaira és megrendítően kemény kifakadásaira és gondoljunk első papjaink népet irányító példára, gondoljunk a szerepre, amiket királyok mellett eltöltöttek és kérdezzük meg magunktól, vajjon lehetett-e ezt a szerepet betölteni az akkori idők műveltségének legmagasabb foka nélkül?

Menjünk végig a történeten, zsidók történetén, amely jórésben a szellem története volt és kérdezzük meg magunktól, akadt-e vezető nagyság, aki — ha bármennyire is nemzetien, vagy vallásosan érzett — hogy ne lett volna birtokában korának egész szellemi kultúrája? Mondhatta volna e magáról egy nép az *ata bocharonut*, ha a műveltség megfelelő szintjét még lelki vezére sem érte volna el? A talmudi Hillelről ránkmaradt a hagyomány, hogy „minden akkor divott nyelven beszélt, de ismerte a természet nyelvét is és beszélni tudott a hegyekről és völgyekről, a fákról és növényekről, de még a népmeséket is alaposan ismerte.”

Elképzelhető tehát, hogy a zsidó pap, a zsidó kultúra elsüllyesztője és lefokozója lehet? Igazságosnak és a zsidó nép méltóságával összeegyeztethetőnek tartják-e azt, hogy a zsidó lelképáztor ne akarjon többet tudni, ne is szabadjon neki nagyobb látókört szereznie a „halacha négy rőfjénél”? (Ezt a kifejezést maga a talmud használja: *למה של הרבה*) Igazságosnak tartják, hogy a zsidó papnak szegénykeznie kelljen nemcsak az állam funkcionáriusai, de saját hívei előtt is, akikre hatnia kell, de akikre nem tud, műveltségi eszközeinek hiá-

nyosságai miatt.

Akik jelen voltak az értekezleten, azt is beszéljük, hogy Zierelsohn, Kisenev főrabbi, összefonott kezekkel állott és a megdöbbenéstől nem tudott szóhoz jutni, amikor zsidó részről hallotta a világi műveltségről szóló lemondást.

Odafordult az előadó miniszteri megbízott-hoz és végtelen szomorúsággal mondotta:

— Hátha a dolog így áll, akkor inkább vezessék be a régi orosz szisztémát, amely két rabbit ismer. Egyet, akit a hívek választottak meg és egy kincstári rabbit, akit a kormány nevez ki a zsidó hitközségek adminisztratív ügyeinek képviselőjévé.

Ez az intézkedés ugyanis a cári reakciónak egy mulatságosan szomorú csökevénye volt. Minden városban egy teológiai és egy világi rabbi élt, az utóbbi bárki zsidóember lehetett, akinek jó összeköttetései voltak a kormányzó-sághoz. Ezen az értekezleten is jelen volt egy ilyen kincstári pap, a cetatea albai *államrabbi*, egy igen derék, beretvált arcú, kellemes megjelenésű — *állatorvos*. De ez az „intézmény” az akkori Oroszországban is túlhaladt álláspontra volt, mert hiszen csak a rosszul értelmezett chaszidizmus hívei nem követelték a világi műveltséget papjuktól. A többiek mind nagy sulyt helyeztek rá és épen Zierelsohn főrabbi az Aguda világszervezet egyik oszlopa, Beszarabia egyik legműveltebb közéleti férfia, aki hajlott kora ellenére ma is tanulja a román nyelvet és az autodidakta buzgalomával buvátkodik a természettudományokban.

Am a chaszidizmus történetéből is tudjuk nagyon jól, hogy kiválóbbjaik vértelve voltak koruk műveltségével. Ime, álljon itt a nagy rabbi Schenuer Zalmen *Boruchovits* esete, akit ismeretesen két ízben is lecsukattak denunciació azzal az indokkal, hogy lázít. I. Pál cár reakciós kormánya ugyanis elfogadhatónak találta azt az argumentumot, hogy a rebbe, a Tanja szerzője lázító tanokat hirdet, mert azt mondja: „Féltetek a Teremtőtől, de ne féltetek a teremtetéstől.” Lecsukták és Boruchovits a föltett tizenkilenc vádpontra előbb klasszikus héber-séggel válaszolt, majd a feleleteket orosz nyelvre is lefordította. Es a krónikás feljegyezte, hogy amikor a feleletek alapján visszavonták szabadságát, akkor ez nemcsak azért történt, mert a válaszok érvei megdönthetetlenek voltak, hanem mert a cár maga olvasta el a válaszokat, amelyeknek nyelvezetétől el volt ragadtatva.

És kérdezzük azokat, akik olyan nagyon könnyelműen vették a rabbi világi képzésének ügyét, tudják-e vajjon, hogy a világhírű wolosini jesiván Euklidnek héberre fordított geometriáját tanították, amit a vilnai Eljáhu, a nagy gaon rendelkezéire vezettek ott be.

Talán két évtizeddel azelőtt a régi Magyarország kultuszéletét egy érdekes eset hullámai kavarták fel. A galántai ortodox papi állás körül viharzottak a kedélyek és el kellett döntenie az elvi kérdést, vajjon *more deaszre*, a város ura e a rabbi, vagy pedig *mesübed*, a hitközség szolgálatilag lekötött alkalmazottja? Megszülethetett volna e a kérdés első része, ha maguk az ortodoxok nem tételezik fel, hogy rabbijuk birja az iramot látókör és világi ismeretekben való felkészültség tekintetében.

Lehetett keserűség, lehetett guny, lehetett szellemesség a konferencián elhangzott az a megjegyzés, hogy amikor az állam követeli a zsidó gyermekektől a szombatot való irást, akkor nem követelheti, hogy a rabbi a szombat szentségének megszegésével szerezzék képzését. Lehetett oldalvágás is a sokat hangoztatott, de gyéren betartott lelkiismereti szabadságra, de semmiképpen sem volt komoly, helytálló kijelen-

tés. Mert mi nemcsak leendő rabbi számára követeljük a szombat szentségének respektálását, hanem minden zsidó szülő számára, aki gyermekének konzervatív szellemben való nevelését akarja.

Megbeszélészerű, informatív jellege volt a konferenciának. Hirtelen jött kérdésekre im-

Anglia új Fehér Könyve a zsidó nemzeti otthonról

A mandátumbizottság konkrét kérdései a londoni kormányhoz. „Milyen intézkedések fogantatosítottak...“ Anglia a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg a Cionista Világszervezetről

Az angol kormány a napokban egy palesztinai Fehér Könyvet hozott nyilvánosságra, kiegészítve ama jelentéséhez, amelyet 1914 végén tett a mandátumbizottságnak. A mostani Fehér Könyv a mandátumbizottságnak a Jewish Agencyre, a zsidó nemzetgyűlésre, a bevándorlásra és a kivándorlásra vonatkozó kérdéseit tartalmazza, amelyekre a brit kormány válaszol. Eme kérdések és feleletek első részét adjuk a következőkben:

Első kérdés: Milyen intézkedéseket fogantatosított az angol kormány abban az irányban, hogy politikai, közigazgatási és közgazdasági téren egyaránt lehetővé tegye a zsidó nemzeti otthon felépítését? Milyen eredményeket ért el ebben az irányban?

Felelet: Palesztina kormánya törvényhozási, közigazgatási és pénzügyi rendszabályokkal mindjobban kifejlesztette a palesztinai lakosság békés együttélésének és fejlődésének lehetőségeit. A zsidó kezdeményező-erő kihasználta ezeket a lehetőségeket és úgy ipari, mint mezőgazdasági téren nagy eredményeket ért el. Az 1924. évben 12,856 zsidó bevándorló telepedett le Palesztinában. Kiadtunk egy külön rendeletet, amely báró Rotschild Ödön zsidó kolonizációját törvényesíti. Ugyancsak jóváhagytuk az „American Cion Commonwealth“-társaság alapszabályait, nemkülönben egyéb zsidó építési és hitelszövetkezeteket. Azokat a földbirtokokat, amelyeket tulajdonosaik még a török uralom alatt szereztek meg, teljes jogú palesztinai birtoknak ismertük el.

Második kérdés: Milyen intézkedések történtek annak érdekében, hogy a palesztinai önkormányzat minél teljesebb mértékű legyen?

Felelet: A palesztinai törvényhozást a fő kormányzó felügyelete alatt az „Advisory Council végzi az 1923. évi rendeletünk alapján. A „Legislative Council“-t, a törvényhozási testületet, amely tulajdonképpen a törvényeket megzavazza, ismét visszaállítottuk.

Harmadik kérdés: Milyen rendszabályokat fogantatosítottak a palesztinai vallási és polgári szabadságjogok biztosítása érdekében?

Felelet: Erre vonatkozólag több rendeletet adtunk ki. Megkeresések mentek a bíróságokhoz, amelyek a legteljesebb jogvédelmet nyújtják valamennyi palesztinai polgárnak.

Negyedik kérdés: Milyen intézkedések történtek a városi és községi autonómia életbeléptetésére?

Felelet: Több nagyvárosban önálló városi tanács létesült. Tel-Aviv például teljesen maga intézi sorsát. Összevéve az 1924. év végén huszonhét városi és községi törvényhatósági bizottság működött az országban, közöttük huszonhárom arab és négy zsidó. Az ilyen tanácsok működésére mindenkor a kerületi kormányzó adja meg az engedélyt. A palesztinai kormány készséggel támogatja az anyagi segítségre szoruló községeket és városokat, kölcsönöket ad, utakat épít és általában részt vesz a városi és községi élet fejlesztésében. A jeruzsálemi városi tanácsnak csak a legutóbbi időben adtunk huszezer font kölcsönt kanalizációra.

Ötödik kérdés: Mikor és milyen formában ismerték el hivatalosan a Jewish Agencyt?

Felelet: A Jewish Agency elismertetése és a Palesztina-kormányval való együttműködésének módja már az 1923. évben kiadott jelentésünkben lerögzített.

Hatodik kérdés: Adott-e már az 1924. évben tanácsot a Jewish Agency a palesztinai közigazgatás kérdéseiben? Ha igen, milyen esetekben?

pulsív válaszok jöttek, valljuk be, meg nem emésztett, talán meg sem rágott gondolatok. Remélni kell, hogy döntés előtt még arról az oldalról is más belátás fog érvényesülni, ahonnan az elutasító javaslat jött.

És nem lesz alkalmunk gyötrődni egy mosoly fölött.

Felelet: Az Agencyt, illetve annak végrehajtószervét, a Cionista Exekutívát, a bevándorlási törvények és rendeletek ügyében mindannyiszor meghallgattuk. A jövőben is, a félévenkénti kvóta megállapításánál, rendszeresen ki fogjuk kérni tanácsát. A végrehajtóbizottság ezáltal a zsidó munkapiacot is irányítja.

Hetedik kérdés: Milyen vonatkozásban van az Agency közgazdasági és szociális téren a palesztinai közigazgatással?

Felelet: Közigazgatási hivatalaink rendszeres érintkezést tartanak fenn a zsidók gyáraival és üzleteivel és véleményüket tekintetbe veszik a palesztinai ipari és kereskedelmi rendeletek kidolgozásánál.

Nyolcadik kérdés: Milyen eredménye van az Agency közreműködésének?

Felelet: A Cionista Végrehajtóbizottság nagy érdemeket szerzett a palesztinai ipar, mezőgazdaság és kereskedelem kifejlesztésénél. Azok a kolóniák, amelyeket ez a szervezet létesített, az ország általános jólétét nagyban emelik. Ugyancsak nagy szolgálatakat tett a Cionista Végrehajtóbizottság a szövetkezeti termelés és a hitelynyújtás növelésénél.

Szatmár tovább harcol a megyeszékhelyért

A pénzügyigazgatóság nem akar az új megyeszékhelyre átmenni. Stavrat pénzügyi adminisztrátor szembeszáll Dragos Teofillal

(Szatmar-Szatmár, október 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ismeretes minisztertanácsi határozat, amely Románia új közigazgatási beosztását tartalmazza, azonfelül, hogy Nagybányát tette megyeszékhellyé, Szatmármegye képét is alaposan megváltoztatta, így Nagykárolyt város és a nagykárolyi járást is Szilágy megyéhez csatolta. A minisztertanácsi döntésnek ezzel a részével dr. Dragos Teofil, a kormánykörökben nagybefolyású nagybányai képviselő nem volt megelégedve és állítólag sikerült neki Nagykárolyt és járását is visszahódítani Szatmármegyéhez.

Szatmár város közönségét az új közigazgatási beosztás érzékenyen érinti, mert a város polgárai joggal tartanak attól, hogy amennyiben a közigazgatási törvény értelmében az itteni törvényszéket és egyéb főbb hivatalokat Nagybányára helyeznék át,

a város elveszítheti a vidékkel való forgalmának jelentékeny részét.

A szatmáriak nem a megyeszékhely elvesztését sajnálják, csupán anyagi hátrányoktól tartanak. Nagybánya lakossága viszont élénken foglalkozik az új helyzet adta nehézségek megoldásával és nagyarányú építkezéseket terveznek a hivatalok és tisztviselők elhelyezésére. Ehhez természetesen nagyon sok pénzre van szükség, de állítólag a súlyos gazdasági helyzet nem okoz nehézséget, mer: dr. Dragos Teofil meg tudja szerezni Nagybányának a szükséges kölcsönöket. Tízmillió lej állítólag már biztosítva van, a középületek és tisztviselő-lakások építéséhez szükséges telkeket is kijelölte már a város.

Ezzel azonban

a székhelykérdés még mindig nincs végkép elintézve.

Szatmárnak ugyanis szintén akadt egy protektora Stavrat Demeter nagykárolyi pénzügyigazgató személyében, aki összeköttetéseivel már korábban keresztülvitte azt, hogy a pénzügy-

A nevelésügy terén is szép eredményeket ért el. Jelenleg három mezőgazdasági tanulótelepet tart fenn asszonyok részére, ezenkívül legutóbb az északkeleti kormányzóságban Nahalalban, is megnyitott egy mezőgazdasági iskolát. Az Exekutive összesen 123 iskola, 536 tanító, 13 046 tanuló fölött gyakorol ellenőrzést. A Cionista Végrehajtóbizottság kebelében működik ezenkívül egy egészségügyi tanács is, amely a zsidó kolóniák higiénikus igényeit igyekszik kielégíteni. A „Hadassza“ kórház-szervezet egyike az ország legnagyobb és legújabb egészségügyi intézményének. Klinikáin 322 ágy van és évi kiadásai meghaladják az évi 90 ezer egyiptomi fontot. Szép eredményeket ért el az Exekutive a munkásbiztosítás terén is. A munkásbiztosítópénztárak fenntartásához az Agenci az 1924. évben huszezer fonttal járult hozzá.

Kilencedik kérdés: Milyen intézkedések történtek abban az irányban, hogy a világ egész zsidóságának támogatását megnyerjék a zsidó nemzeti otthon felépítéséhez?

Felelet: Ebben az irányban az első lépést a „Palesztina Jewish Colonisation Association“ létrejöttje jelenti. Ez a szervezet, amelyben nemcionista zsidók is érdekelve vannak, különösen az ipari kolonizációt fogja erősen kifejleszteni. A Cionista Végrehajtóbizottság ezenkívül az elmúlt évben tárgyalásokat folytatott Európa és Amerika valamennyi nagyobb zsidó közületével és ezeknek a tárgyalásoknak az eredményeképpen megalakult a tizenkét tagot számláló amerikai zsidó bizottság, amely szoros együttműködésben dolgozik a Cionista Világszervezettel. Az amerikai tőke bevonulása új korszakot nyit Palesztina fejlődésének történetében.

A Fehér Könyv a továbbiakban kérdéseket és feleleteket tartalmaz a ki- és bevándorlásra, állampolgársági kérdésre és a jogszolgáltatási kérdésre vonatkozólag.

minisztérium a maga hatáskörében elvben kimondotta a nagykárolyi pénzügyigazgatóság Szatmárra való áthelyezését, sőt ennek gyakorlati keresztülvitelére néhány százezer lejt folyósított a számai adóhivatal megfelelő átalakításának költségére, hogy ez alkalmas legyen a pénzügyigazgatóság befogadására. A renoválás megtörtént és szépen kifestett termek várják Szatmáron a nagykárolyi pénzügyigazgatóságot. Közbejött azonban az új közigazgatási beosztás, amely Stavrat Demeter pénzügyi adminisztrátort olyan helyzet elé állította, hogy hivatalával nem Szatmárra, nem is Nagybányára, hanem az ennél még távolabb eső Felsőbányára kell hurcolkodnia. Stavrat Demeter azonban — hír szerint — egyáltalán nem hajlandó Felsőbányára menni, sőt Nagybányára sem, hanem ragaszkodik a pénzügyminisztérium korábbi rendeletéhez, melyszerint

a pénzügyigazgatóságot Szatmárra kell áthelyezni.

Megjegyzendő, hogy a pénzügyigazgatóság státuszukja szerint Szatmár város egymaga több adót szállít be a kincstárnak évente, mint a megye összes többi része és a pénzügyigazgató teljesen reálisan gondolkodik, amikor a legnagyobb érdekeltséget választja ki hivatalának centrumául. Most azután a szatmáriak érdeklődéssel várják, hogy ki lesz erősebb: dr. Dragos Teofil, vagy Stavrat Demeter?

Dr. Stern Mór

Hágában megnyílt a nemzetközi magánjogi kongresszus

Amsterdam, október 17. A hágai békepalotában tegnap nyílt meg a nemzetközi magánjogi ötödik kongresszus. Schokkin hollandi igazságügyminiszter megnyitó beszédében üdvözölte a delegátusokat, akiknek nevében mint legöregebb, a portugál delegátus köszönte meg a hollandi kormány vendégszeretetét és azt a reményét fejezte ki, hogy az új béke korszaka Hágából fog kiindulni.

Halló 877! Unió gőzmosó!

Kérem, küldjék lakásomra azonnal gyűjtőautójukat és szállítsák el a tisztítandó ruhaneműt.

Halló 877!

Üzletáthelyezés.

JANKY szücs új üzlethelyisége Cluj, Calea Regele Ferdinand 17. (Wesselényi-utca) Szörmek, bundák legolcsóbban beszerezhetők

A Schön Bernát-alap kezelő-bizottságának jelentése

Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó múlt évi konferenciája alkalmával egy öttagú bizottság alakult a tragikus körülmények között elhunyt Schön Bernát árváinak gyűjtött összeg kezelése céljára. A bizottságszükségesnek látja, hogy az idején Árvagondozó konferencia alkalmával nyilvánosan elszámoljon a Schön Bernát alappal.

Célkitűzésünk ezen gyűjtött összegek kezelésénél az volt, hogy a befolyt összeget megőrizzük, illetve biztosítsuk az árvák részére addig a korig, amikor őket existenciához lehet juttatni. Ezen szemponttól vezettetve az összeg legnagyobb részét kikölcsönöztük személyi garancia és valorizációs kötelezettség mellett az érmihályfalvi orth. hitközségnek, a másik részét az érmihályfalvi Egyesült Takarékpénztárnál helyeztük el, a mai viszonyoknak megfelelő kamattétel mellett. Az összeg hátralévő részéből az özvegy momentáni segélyt kapott, hogy ezzel fizetését áruval felszerelhesse és legszükségesebb kiadásait a gyermekek felruházását fedezhesse. A kikölcsönzött összegek kamatait az özvegy, illetve az árvák közvetlenül a hitközségtől, illetve a Takarékpénztártól veszik fel havonta.

Az Uj Kelet által gyűjtött összeg végelszámolása itt következik.

A gyűjtés eredménye	312 754 60 lej
Időközi kamatok	15 352 04 "
Összesen:	328.106 64 lej
Ebből Érmihályfalvai hitközségnek kikölcsönözve	250.000 — lej
Érmihályfalvai Egyesült T.-p.-nak kikölcsönözve	40.000 — "
Schön Bernát-nak kapott	37.626 64 "
Bankátu alási költségek	480 — "
Összesen	328.106 64 lej

Nuszbaum Sámuel sk. Deutsch József sk. Dr. Marton Ernő sk. Rooz Mayer sk. Schwartz Miksa sk.

Egészség és boldogság:

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frissesség-től sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevetve mutatja a ragyogó foggyöngyöket.

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

Véget ért a locarno-i konferencia

Németország visszanyerte háborúelőtti tekintélyét. Vandervelde nem a kart kezét fogja Mussolinivel

(Locarno, október 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A külügyminiszterek konferenciája ma délután ünnepélyes külsőségek között véget ért. A konferencia két nagy eredménnyel zárult: a nyugati határok kölcsönös biztosításával és a „győzők és legyőzöttek“ megkülönböztetés megszüntetésével. Németország ezen a konferencián visszanyerte azt a pozícióját, amelyet Európa népei között a világháború előtt elfoglalt. A záróülésen mindenki átérzi a pillanat jelentőségét. Az angol, francia, német és belga külügyminiszterek megértő barátként állanak fel a zöldasztal mellől. Valamennyien szívélyesen kezét fogják egymással. Csapán Vandervelde belga külügyminiszter, aki tudvalevőleg a szociáldemokrata párthoz tartozik, tanusított disszonáns magatartást azzal, hogy a jelenlévő Mussolini olasz miniszterrel öltöztől a kézfogást megtagadta. Az újságírók kérdésére a belga külügyminiszter kijelentette, hogy nem áll módjában fascista diktátorral kezét fogni.

Az utolsó aktus a biztonsági paktum aláírása volt. Egymás u'án irták alá nevüket a külügyminiszterek a hatalmas kiterjedésű okmányra. Elsőnek Chamberlain angol külügyminiszter vette kezébe a tollat, amelyet azután sorban tovább adott a német, francia és belga külügyminisztereknek. Az igazságügyi palota lépcsőháza ezalatt megtelt a locarno-i lakosság, továbbá az újságírók és vendégek nagy tömegével. A tanácskozó teremből kilépő diplomatákat lelkes éjjezés fogadja. A külügyminiszterek fedetlen fővel indulnak le a lépcsőkhöz. Fel-tűnően sokáig ünneplik Stresemann külügyminisztert és Luther kancellárt. A diplomaták egy része visszavonult a hotelekbe, ahonnan sokan még ma este elutaznak. Locarno lassanként elcsendesedik. A pályaudvaron szintén ünnepi tüntetés készül. A kis tóparti város lakossága át van hatva a konferencia eredményének jelentőségétől és méltóan akar kifejezést adni érzelmeinek.

November elsejéig meghosszabbították a választási névjegyzékek lezárását

A belügyminisztérium váratlan rendelete. A kormány februárra akarja halasztani a községi választásokat?

(Cluj-Kolozsvár, október 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton este hat órakor fejezték be a kolozsvári városházán a választói névjegyzékek összeállítását, hogy az ismeretes rendelet értelmében vasárnap reggel nyolc napi közzemlére függesszék ki. A késő esti órákban azonban távirat érkezett Bukarestből, amelyben a belügyminisztérium értesíti Kolozsvár városi tanácsát, hogy a kolozsvári községi választók névjegyzékének kifüggesztési határidejét november elsejéig meghosszabbította a kormány.

Ezzel a váratlan intézkedéssel a lajstromok hivatalos lezárása és kifüggesztése elmaradt. Az utolsó pillanatban megérkezett miniszteri rendelet alkalmas arra, hogy megszüntesse azokat a sérelmeket, amelyek Kolozsvár lakosságát, főleg a kisebbségeket érték a választói névjegyzékek összeállításánál. A városi tanács által lezárni készült lajstromokból ugyanis

körülbelül tízezer ember maradt ki jogtalanul.

csak azért, mert nem szerepel az állampolgárok listáján. Csakhamar ez a tízezer ember azért maradt ki az állampolgárok névjegyzékéből, mert a jelentkezési idő rövidsége miatt nem tudta a megkívánt hivatalos okmányokat megszerezni, vagy pedig távolléte miatt nem jelentkezhetett. Sok választó annak idején még nem töltötte be a huszonegyedik életévét és azért nem vették fel az állampolgárok névjegyzékébe. Mindezek azonban törvényes jogot formálhatnak arra, hogy a községi választásokban már résztvehessenek.

Ezideig még huszezer ember sem került bele a választók névjegyzékébe, holott a 130

ezer lakosu Kolozsváron legalább 30 ezere tehető azoknak a száma, akiknek a választójoga nem vonható kétségbe. Természetes, hogy

a listákból főleg kisebbségi állampolgárok maradtak ki, de visszautasítottak román nemzetiségűeket is

azon a címen, hogy az állampolgárságuk nincs tisztázva. Mindazoknak, akik bármilyen okból kimaradtak a névjegyzékekből, a belügyminisztérium új rendelete folytán alkalmuk nyílik törvényadta joguk érvényesítésére.

Lapzártakor azt a feltűnésteltő táviratot kapjuk Bukarestből, hogy — a „Cuvantul“ című lap szerint — a községi választásokat nem december közepén, hanem csak februárban fogják megtartani. Bratianuék állítólag időt akarnak nyerni azáltal, hogy

a liberális képviselők és szenátorok megfelelő propagandát fejtsenek ki kerületeikben.

A kormány mindenáron győzni akar a községi választásokon, mert ez lesz utolsó ténykedése, mely után rövidesen lemond.

Kitől követelnek felvételi vizsgát az egyetemen

Kisebbségi küldöttség pacu kolozsvári rektor-nal. Ma fejeződnek be a beiratkozások az első évfolyamon

(Cluj-Kolozsvár, október 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután küldöttség jelent meg a kolozsvári egyetem rektora, G. Spacu professzor — az érettségi bizottság volt elnöke — előtt és panaszt tett, hogy a kisebbségi diákoktól még most is felvételi vizsgát követel az egyetem, holott a közoktatásügyi minisztérium rendeletileg megszüntette a felvételi vizsgákat. Spacu rektor kijelentette a delegációnak, hogy

a felvételi vizsgákat nem tekinthetik kisebbségi sérelemnek,

mert csak azoktól az elsőéves hallgatóktól követelik meg, akik tavaly, vagy még régebben tettek érettségét. Ezekre ugyanis még vonatkozik az általános egyetemi szabályzatnak idevonatkozó szakasza. Azoknak a diákoknak azonban, akik már az új érettségi törvény alapján szerezték meg a baccalaureátust, nem kell felvételi vizsgát tenniük. Az idején érettségi éppen azért folyt le egyetemi tanárokkal bővített bizottságok előtt, hogy nem a középiskola, hanem az egyetem részéről lehessen megállapítani, alkalmas-e a jelölt főiskolai tanulmányok folytatására, vagy sem.

A beiratkozásokra meghosszabbított határidő

egyébként hétfőn reggel jár le az elsőéves hallgatók számára.

A felsőbb évfolyamokat látogató

diákok beiratkozása csak tizenkilencedikén kezdődik, mert legtöbbjüknek át kell esnie előbb a minden évben kötelező vizsgákon. Az, aki egy, vagy két tárgyból megbukik, feltételelesen beiratkozhat az '925—26. tanévre s csak akkor ismétli meg az évet, ha másodszor sem sikerül a vizsgája. A több tárgyból elbukott diákok természetesen szintén beiratkozhatnak, — de csak ugyanarra az évfolyamra, melynek vizsgáit nem tették le, azaz megismétlik az évet. Ez sok diákra szinte katasztrófát jelent anyagi szempontból is, mert az idén kétszeresére, husz lejről negyvenre emelték fel az óradíjakat, ami

több ezer lejjel drágította meg az évi tandíjat.

aszerint, hogy kinek hány órát kell az illető évfolyam tantárgyaiból lehallgatnia. Tandijelentésben pedig aránylag kevés diák részesült és az ösztöndíjakat is megszorították az idén. Azonkívül a beiratási és vizsgadíjak is emelkedtek.

lyért

at pénz-

lvben ki-
gatósnak
nek gyá-
zezer lejt
felelő át-
almas le-
lására. A
ett termék
zűgyigaz-
zizagatási
zűgyi ad-
tta. hogy
Nagybá-
eső Fel-
Demeter
nem haj-
gybányára
nisztérium

ra kell

atóság sta-
maga több
mint a
gyigazgató
a legna-
ivatalának
ak érdek-
sebb: dr.
ern Mór

zetközi
us

békepalotá-
ánjog ötödik
gyminiszter
legátusokat,
portugál de-
ny vendég-
hogy az uj

877!

nd 17-
hetők

IRÓK ÉS IRÁSOK

Peer Gynt elé

A kolozsvári Magyar Színház e héten mutatja be Ibsen egyetlen nagy drámai költeményét Peer Gynt-et. A bemutató eseménye lesz az erdélyi magyar színjátszásnak is Kolozsvár után, minden valószínűség szerint, a többi nagy városok magyar színházai és műsorra tűzik ezt a legmodernebb és leglátványosabb „klasszikus” drámai alkotást.

A Peer Gynt a drámai költemények műfajához tartozik. Felépítési módja majdnem ugyanaz, mint Goethe Faustjé és Madách „Ember tragédiájáé”. De míg ez a két utóbbi mű az általános emberi fejlődés céljait szolgálja, míg Madách az egész világ konstrukcióját mutatja be a történelem legkülönbözőbb szakaszaiban, államberendezéseket, uralkodási formákat, társadalmi tagozódást, forradalmakat, falankszteret, egyszóval az emberi együttélés különböző lehetőségeit tárja elé és míg Goethe Faustja, a tudomány eszközeivel, az egész emberiség megváltására törekszik, addig Ibsen egy olyan alakot teremtett meg a Peer Gyntben, aki csupán egyéni céljainak él, saját életét próbálja a legmegfelelőbbben kialakítani, önmagát igyekszik teljesen kiélni, egyszóval az individualizmus Apostolát alkotta meg. Peer Gynt tulajdonképpen mi magunk vagyunk, mindannyian emberek, akik életünk lehető legjobb kiélésére, a legkedvezőbb körülmények közé való helyezésére törekszünk. Mindannyian vagyunk, mert mindannyiunk életének legfőbb mozgató ereje a mi saját javunk, annak minél tökéletesebb kialakítása, — szép lakásban, nagyszerű utazásokban, képekben, ruhákban, könyvekben, étkekben és italokban történő kifejezése. Peer Gynt a maximuma ennek az egyéni törekvésnek, ennek a jólétre való törekvésnek, szóval a legönzőbb ember.

Ennek az individualista önzésnek a tragédiája a Peer Gynt darab, a Peer Gynt sorsa, elrettentő példál arra, hogy azok, akik ezt a peergynti utat akarják követni életükben, ezt az abszolút önzést teszik meg életelükül, oda jutnak, ahova Peer Gynt jutott, a gombóttó kanálba, ebbe az ibseni ördögkanálba, ahol Peer Gynt, a „legfőbb egyéniség”, ahogyan ő hitte, aki úgy vigyázott magára, az énjére, aki annyira megkülönböztette és elválasztotta magát minden más embertársától, aki különb akart lenni mindenkinél, gazdagabb és szebben élő akart lenni — végül is ezer és ezer más ember közé kallódott, hogy ott a gombóttó mester átöntse és átformálja. Peer Gynt a „nagy egyéniség” elveszett tehát a tömegben, kis, rossz része lett az emberi közösségnek, a nagy kabáton apró gomb, amely önmagában értéktelenné vált és csak a többi emberekkel együtt találja meg hivatását, csak a társadalmi közösségben érvényesülhet.

Peer Gynt sorsát éppen a kellő időben vetíti majd elé a színművészet. Mi most éppen a határkövénél állunk két világtársadalmi folyamatnak: az individualizmusnak, amely azt mondhatjuk, 1918 ban, a világháborút követő nagy forradalmak kitörésekor, hivatalosan, mint egység, lezárult és a kollektívizmussal, amely éppen eme forradalmak kitörése által ugyanakkor elkezdődött. Hogy világosabbá tegyük: Clémenceuval, Poincaréval, Lloyd George-zsal, az individualista világpolitika legmarkánsabb képviselőivel, a másik oldalon szembenállnak Macdonald, Sztambulinszki és Radics. Vagy még közelebb hozva: a nagy egyéni életet, Verlaine, Ady, Ewers elhalványultak és helyettük kivilágosodott Barbusse, Kassák, Blek, Toller arca. A közgazdasági életben: a nagy egyéni cégek elgyengültek és helyettük nálunk is megkezdődött a trösztösödési folyamat. A művészetben: az egyéni hang, a Heine-é, a Baudelaire-é, a Szép Ernő-é, azután a rendezésben a Reinhardt-é, a Hevesi Sándor-é, annak ellenére, hogy erejüket talán még ma is megőrizték, veszettek jelentőségükből és egy átfogóbb, az egyénitől elvonatkoztatottabb mértani, számtani anyagossabb hang és diszlemezés jutott érvényre: az Ivan Goll-é, a Hasenclever-é, a Karlheinz Martin-é, a Tairóff-é.

Jól tesszük tehát, ha erősen figyelünk majd erre az előadásra, amelyben nemcsak a Peer Gynt sorsa, hanem a mi mindannyiunk sorsa, országok és az egész világ sorsa teljeseedik be. Értjük meg jól: ez a Peer Gynt darab, amelyet Ibsen, a költő csodálatos előrelátásával, még a múlt század végén irt meg, a mi éppen most daló óriási harcunkat: magunkkal, a társadalommal, az állammal — tárja fel és mutatja meg azt az utat, amelyen a jövőben egyéneknek, társadalomnak, államnak haladnia kell és amely most már semmiképpen nem lehet az individualizmus útja. A gombóttó-kanál, ez a pompás

szimbólum, amióta Ibsen megírta a drámáját: óriási tárgy és most már mindannyian belekerülünk. Sőt, már benne is vagyunk, most megy végbe a nagy olvasztási folyamat, egyének, intézmények, társadalmak, országok, kontinensek formálódnak és olvadnak össze, Coudenhove Kalergi éppen ebben a pillanatban lengeti legjobban az Egyesült Államok zászlaját — és hogy így van és hogy itt tartunk, annak legjobb bizonyossága a most végetért locarnói konferencia, ahol az európai nagyhatalmak még gyorsan megpróbálták megőrizni az individualizmus formáit, elzárni a határokat, biztosítani a különbségeket ez elől a nagy világozsolvadás elől.

De Peer Gynt alábukott... Ben Ami

Közös akció a kolozsvári villanyműzéria megoldására

Az „Electrica” és az Erdélyi Szénbánya Rt. együttes terve

(Cluj-Kolozsvár, október 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közöltük annak idején, hogy az Erdélyi Szénbánya Részvénytársaság megfeleltette a belügyminiszterhez a Kolozsvár városi villamosmű kibővítésére beszerzendő Diesel-motor versenytárgyalását és ajánlatot tett, hogy Egeresen egy nagy elektromos központot állít fel, amely nemcsak Kolozsvárt, hanem az egész Almás-völgyet ellátná árammal. Az ajánlatot annak idején felterjesztették a belügyminiszterhez, aki azonban mindezüig ebben a kérdésben nem foglalt állást.

Mint értesülünk, az ajánlat ügyében, amely az eddigiek közül a legalkalmasabbnak látszik arra, hogy a régen huzódó villamosmű probléma végre a megoldás stádiumába jusson, igen kedvező fordulat állott be, amennyiben az egyik nagy bukaresti elektromos vállalat, az „Electrica”, amely nemrégiben a florestii villanytelepet is megépítette és Bukaresttől elektromos árammal látja el, szintén magáévá tette az erdélyi szénbánya részvénytársaság tervét, illetőleg a terv megvalósítására közös akciót kezdett az erdélyi szénbánya részvénytársaság-

gal és együttesen újabb részletes ajánlatot adtak be a belügyminiszterhez. A terv szerint az egeresi állomáson létesítendő hőerőtelep 4000 H. wattos hőerőt fejtene ki, amely bőségesen elegendő volna még egy fokozottabb szükséglet kielégítésére is.

A hőerőtelepet egy külön e célra 25 millió lej alaptőkével alakítandó részvénytársaság építené fel s Kolozsvárnak fixáron adná el az áramot. Az ilyen módon szolgáltatandó áram jóval olcsóbb volna, mint a város hőerőtelepein jelenleg előállított áram. A részvénytársaság alapítói az „Electrica” és az „Erdélyi szénbánya r.-t.” jegyeznék a részvénytőke túlnyomó részét és az energiatörvény értelmében az állam és város részére a részvénytőke bizonyos hányadát nyilvános aláírásra bocsátanák. Az új elektromosmű 1926. év végével már üzembe is volna helyezhető, miután máris megkezdtek a technikai tervek összeállítását. A belügyminiszter az összes iratokat tanulmányozás és szakvélemény előterjesztése céljából a legfelsőbb energiatanácsához tette át, amely a közeli napokban meghozza a döntést.

Tízperces rádióbeszélgetés a tenger fenekéről

Harmstorf buvár egy leadókészülékkel lemerült az Északi-tengerbe és beszámolt a tengeralatti életről. Szászrek hallgatták üzenetét

Helgoland mellett, az Északi-tengeren Harmstorf buvár egy rádió-leadókészülékkel leereszkedett a tengerfenékre, ahonnan, a rádiókészülék segítségével, az egész világgal közölte benyomásait. A buvár üzenetét többszáz ezer ember hallgatta Európában. K. S. bécsi újságíró, aki a szenzációs kísérletnél jelen volt, a következő tudósítást küldi lapjának:

Helgoland, október 11.

A helgolandi kikötőhid és a fürdőfővény között a „Hapag” hajózási társaság egyik kis gőzöse, a „Kehrwieder” horgonyoz. A hajó teljesen meg van világítva és éles ellentétet képez a köröskörül feketelő sötétséggel. A fedélzeten lázas mozgolódás észlelhető. Az „Északi Szikratáviró Részvénytársaság” előfizetőinek este nyolc órára ígérték a tengerfenék megvilágítását. Tehát pontosnak kell lenni.

A hamburgi postaigazgatóság megbízottja, megegyeztetve megvizsgálta a kábelvezetékét valamint a legfőbb személy, Harmstorf hamburgi buvár öltözékét. Eppen az utolsó „toilette”-darabokat kapcsolja magára. A tenger-víz hidege ellen vastag gyapjuruhát húzott magára, erre vette fel a kettős gummi anyagból készült buvár öltönyt) kabát és nadrág egy darabból áll) és a csont karmantyut is felkapcsolta. A negyven font súlyú olomtalpu buvárcipőt és rézsíkat éppen most húzza fel. Még gyorsan rendbehozzák a levegővezető csöveket, valamint a kábelt és a beléje vezetett szikratáviródrótokat, valamint a jelzőlámpát. Utoljára szerelik fel a leadóállomást (egy kis mikrofont), pontosan a szájnyalás elé, a sisakra. Ebből a kis készülékből veszi majd át a hangot a helgolandi postahivatal, amely előbb Cuxhavennek, onnan Hamburgnak és végül, megfelelő erősítéssel, az egész világnak adja tovább. A tengerfenekéről jövő üzenetet mindenki felveheti, aki a „Norag”-nak Norvegische Radiogesellschaftnak) előfizetője.

Dél előtt először főpróbát tartottak, amelyen pontosan klappolt minden. Most aztán komolyan megy a dolog. A buvár már kilépett a hajó lépcsőjére, most még ráakasztják hátára és mellére a nyolcvan font súlyú szivalaku ólomsúlyt, a fényképezőgépek működni kezdenek és a következő pillanatban a buvár lelép a lépcsőről és megkezdte utját a tenger fenekére. Lassan tűnik el alakja, már csak a sisakja látszik, végül a hullámok teljesen össze-

lemerült, megvilágosodik a tenger, a buvár bekapcsolta a villamoslámpáját, amelyen kétezer gyertyaerősségű, varázslatosan vörös fényt áraszt maga körül. De ez a fény is mindig gyengébb lesz és végül egészen eltűnik...

A következő percekben Bosdenstedt igazgató már a beszélőkészülékénél áll és lekiált a mélységbe:

— Halló, Harmstorf ur, megérkezett már a tenger fenekére?

Néhány percnél feszült várakozás után, tisztán és érthetően jön felelet a mélységből:

— Igen, hetven méter mélységben vagyok. Ez már a fenék. Micsoda gyönyörű környezet!

En is feltettem a fejkagylómat és a buvár szavát magam is tisztán hallok. Az az érzésem, mintha egy telefonbeszélgetést hallgatnék. Annyira hihetetlennek tűnik az egész, hogy még egyszer körülnézek, vajjon tényleg az Északi-tengeren vagyok-e és a hangok valóban a tenger fenekéről törnek-e fel. De Harmstorf már tovább beszél:

— Lámpám husz méter körzetben világít. A halak felébredtek tőle és most körülöttem uszkálnak. Egy angolna éppen most uszott a lábamhoz, körülbelül egyméter hosszú, de már megijedt tőlem és visszamenekült a sötétbe... Most egy humár jön... már itt van egészen közel, meg fogom fogni... Au... au... hiszen ez harap!... Szerencsére visszafordult.

És a buvár tovább beszél a tengerfenék fantasztikus életéről, a levegőbuborékokról, amelyek, mint a gyémántok csillognak lámpája fényében, a feje fölött álló hajó törzsének árnyékáról, amely, mintegy óriási cethal, nyulik el a magasban és mi a fedélzeten és távolabb a százezer százezer hallgató sápadtan és izgatottan hallgatjuk beszámolóját, amely kerek tízpercig tartott.

Közben megkezdődött a dagály és tanácsosnak tartottuk, hogy a buvárt felemelkedésre szólítsuk fel. Nemsokára ismét feltűnik a buvárlámpa vörös fénye, már a sisak is látszik, nem telik bele két perc és Harmstorf ur a fedélzeten van. Mindenki hozzászalad, gratulál neki, én is megrázom nedves jobbát és gondolatban valószínűleg az összes hallgatók.

A egyszerű kísérlet tehát sikerült. Azoknak, akik a tengerfenekéről jövő hangokat hallották, felejtethetetlenül nagy élmény lesz ez az óra.

* Brassóban hirdetések, előfizetéseket felvessz és reklamációkat elintéző az Uj Kelet brassói képviselője, Jász Elek és Hirlapiroda Str. Portii 32.

Az Uj Kelet az ország napfényes szerkesztésével 240 lejt, az Uj Kelet címe megjelöl

Sikongva s bókrolva haj selyempárnák a mandarin Shi-Ski lejtő pompásan, maga a szé mig mosoly Hirtelen báz ringó csipő már nem lé tekintete Tamasztva mig kirá vágyát a kó mintha a tu

— Gisyka től, Giszkalay szerződéses meg Keletől. Giszka és mindazokat, látára lehet, hogy Tudor Vladimir alatt található.

* A Nagy mébe. Nagyváros termében étkező

— Uj E Mint Szatmárról akit a paduai a nyári szünidő Barisszia-egyesületi idő ut tük az új bariss tinnepélyt Wil rison vezette és kívül szép közö vezetőn kívül t Barisszia-tago ének és zeneszá

— Ma ny tása. Kolozsv látott szenzációj a hirneves szob termében. Egy séges művésze állítási teremb konstruált váz tőköltesebb kif helyet. Kara k máikkal kapját erejükkel, szim ság és gazdagas sunkat felülmul részletes ismerte számunkban vis

— A teme estélye. A te 24 én műsoroz Kelet utján hi szianus testvér

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Vasárnap
 5686. Tisri 30.
 Ros chodes
 Marchesvon
 1925. október 18.

Hétfő
 5686.
 Marchesvan 1.
 Ros chodes 2.
 1925. október 19.

Keleti virágok

A szomorú táncosnő
 — Li Tai-Po —

Sikongva surran a szél által a kerten, bókolva hajlik a lótvuszvirág, selyempárnáin kéjjel elhevert fenn a mandarin, e dus királyi ág.
 Shi-Ski lejtje előtte lenge táncát, pompásan, mint nyáréji csillagok — Maga a szépség szövi színbe fátylát, míg mosolya száll s ezüstlőn ragyog.
 Hirtelen bánat, bágyadás tör rája, ringó csipőin megfagy a mozdulat, már nem lép ütemre csöppnyi, kecses lába s tekintete sovárgón bus maradt.
 Támasztva karját a terras szélére — míg királyi vágy és pompa int felé — vágyát a ködös messzeségbe küldi, mintha a tulvilágra küldené.

Ford.: Salamon László

Giszkalay János megvált az Uj Kelet-től. Giszkalay János az Uj Kelet szerkesztője szerződéses megállapodás alapján megvált az Uj Kelettől. Giszkalay ezután értesíti barátait, elvtársait és mindazokat, akiknek a jövőben bármibe szolgáltatásra lehet, hogy ezentul privát lakásán Cluj, Str. Tudor Vladimirescu (Mike) Kelemen utca) 27. szám alatt található.

A Nagyintéző-bizottság tagjai figyelmébe. Nagyváradon legjobban a Lloyd Bihorul-teremben érkezhettek.

Uj Barisszia-alkulat Szatmáron. Mint Szatmárról jelentik, több zsidó orvosnövendék, akit a paduai egyetemen végzik tanulmányait, a nyári szünidőben akciót indított Szatmáron egy Barisszia-egyesület alakítása iránt. A szokásos előkészületi idő után az elmúlt vasárnap este rendezték az új barissziánusok felavatási ünnepélyét. Az ünnepélyt Willinger József magánhivatalnok ros rison vezette és a szervező egyetemi hallgatókon kívül szép közönség is jelen volt a gyűlésen. Három vezetőn kívül tizenegy barissziánus lett felavatva. A barisszia-tagok sikerült szavalattal, felolvasások, ének és zeneszámokkal igazolták be rátermettségüket.

Ma nyílik meg Kara Mihály kiállítása. Kolozsvár művészéletének évek óta nem látott szenzációja van. Ma nyílik meg Kara Mihály, a hírneves sobrász kiállítása a vármegyeháza üvegtermében. Egy monumentális erejű, izig-vérig tehetséges művészember alkotásai sorakoznak fel a kiállítási teremben. Ragyogó rajzművészettel megkonstruált vázlatok, tanulmányok mellett a leg-tökéletesebb kifejezésű plakettek, szobrok foglalnak helyet. Kara kompozíciói nemcsak tökéletes formákkal kapják meg a szemlélőt, hanem kifejező-erejükkel, szimbolikus jelentőségükkel is. Változatos-ság és gazdagság tekintetében minden várakozásunkat felülmúló Kara Mihály kiállítása, melynek részletes ismertetésére és méltatására legközelebbi számunkban visszatérünk.

A temesvári Zeirah-leányegylet teaestélye. A temesvári Zeirah-leányegylet e hó 24-én műsoros teaestélyt rendez, melyre az Uj Kelet útján hívja meg összes Aviva- és Barissziánus testvéreit.

„Erős a hitünk, hogy az ország megadja a kegyelemdöfést a kormánynak“

Jorga hivatalos deklarációban bejelentette, hogy az ellenzék csak a választójogi vitában vesz részt. A deklaráció a kormány azonnali távozását követeli

— Bukaresti munkatársunk esti telefonjelentése —

A kamara ma délutáni ülése iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg, mivel mindenki tudta, hogy ma kerül sor az egyesült ellenzéki párt deklarációjának felolvasására. A kormány tagjai közül Duca, Vaitoianu, Marzescu és Seveanu vannak jelen, amikor Orleanu megnyitja az ülést.

Napirend előtt Jorga az emelvényhez megy és szót kér. Amikor Jorga alakja feltűnik, óriási óvációban részesítik, úgy a karzaton ülő, mint az ellenzéki képviselők. Percekig nem tud Jorga beszélni, mert a következő szavak redkednek a levegőbe:

— Le a kormánnyal! Le az évek óta tartó igával!

A zaj lecsillapultával Jorga az egyesült ellenzéki pártok nevében a következő deklarációt olvassa fel.

Hosszu törvénytelen kormányzás, amely ígéretekkel kezdődött és végnélküli illegálitásokkal folytatódik, ami által az ország a süllyedés szélére került, a mai naptól kezdve új fordulóponthoz jutott. A kormány, amely a mezőgazdasági választások eredménye után nem tartotta kötelességének a konzekvenciákat levonni, még mindig az ország élén áll. A jelenlegi helyzetet komolyan megfontolva az egyesült ellenzéki pártok a fenti indokok figyelembevételével elhatározták,

Hans Herzl ismét zsidó. Londonból jelentik: A zsidó távirati ügynökség útján a sajtó számára Hans Herzl a következő nyilatkozatot tette: „Nem tekintem már magamat a katolikus egyház hívének.“ Hans Herzl tudvalegileg néhány hónappal ezelőtt nagy feltűnést keltett a cionizmus és a zsidó vallás ellen közzétett nyilatkozataival. Hogy visszatérésének mi az oka, arról egyelőre nem jött hír.

Művészek és írók tiltakozása a magyarországi szociálista üldözések ellen. Megirtuk, hogy a Rákosi Mátyás elfogatásával kapcsolatos magyarországi szociáltaüldözések ellen nemcsak a kommunista pártok tiltakoztak, hanem többek között a cseh nemzeti szociálisták, Bónes külügyminiszter pártja is. Ehhez a tiltakozáshoz most a bécsi művészvilág legelőkelőbbjei csatlakoztak. A magyar kormányhoz tiltakozó táviratot küldtek és követelték, hogy a letartóztatott munkások elleni inkvizíciós eljárást szüntessék be. Követelik, hogy rendes bírói eljárás alá vonják a bűnösöket, akik szabadon választhatják meg védőiket. Az emberiség és igazság nevében protestálnak bármiféle halálos ítélet ellen, amely minden kultúrország munkásságát és intellektusát felháborítaná. Az aláírók között a legjobb német nevek látjuk: Herman Bahr, Albert Bassermann, Franz Blei, Kelschen egyetemi tanár, Kienzl világhírű zeneszerző, Leo Perutz, Salten és több más nevezetes egyéniség.

Stromfeld Aurél új szociálta frakciót alakított. Budapestről jelentik: Stromfeld Aurél, a vörös hadsereg volt vezérkari főnökének vezérletével a magyarországi szociáldemokrata pártban új ellenzéki frakció alakult. A mozgalomnak eddig legfontosabb eredménye, hogy a magyarországi Földmunkások Országos Szövetsége élén Szedar Ferenc nemzetgyűlési képviselő elnökkel, Stromfeld mellé állott.

Ahol az ügyvédek nevét nem szabad ujságba írni. Szombathelyről jelentik: A szombathelyi ügyvédi kamara szeptemberi értekezletén elhatározta, hogy felkéri a szombathelyi lapok szerkesztőjeit, ne írják ki egy ügyvéd nevét sem a tudósításokban, mert ez reklám az ügyvédek számára. A szombathelyi lapok azóta állandóan várták ennek a példátlanul álló kérésnek a megérkezését, ez azonban elmaradt, ehelyett a szombathelyi ügyvédi kamara válaszmánya a múlt héten elhatározta, hogy a kérést nem terjeszti a lapok elé, mert annak gyakorlati értéke úgy sincs, ellenben kimondotta a válaszmány, hogy fegyelmet indít azok ellen az ügyvédek ellen, akiknek nevét a lapok kiírják.

...ták, hogy nem vesznek részt a parlament munkájában, csupán a választójogi törvényjavaslat megszavazásánál és azonkívül a népszíne elé hozzák mindazokat a sérelmeket — itnerpellációk keretében — melyek napnap után érik az országot. Erős a hitünk, hogy az ország meg fogja adni a jelenlegi uralomnak az utolsó kegyelemdöfést, mellyel véget vet a mai állapotoknak. Az immorális működésével a jelenlegi rezsim végkép eljátszotta szerepét az ország színe előtt, mely erkölcsi szankciókkal fog odahatni, hogy végre véget érjen az illegálitások időszakai.

A deklaráció további során Jorga az egyesült ellenzéki párt nevében követeli a kormány azonnali távozását.

Szünni nem akaró taps fogadja Jorgát. Áttérnek a napirendre. Junian a községi választói névjegyzékek kifüggesztése körül levő visszaéléseket teszi szóvá. Elmondja, hogy a városok, jóllehet erre utasításuk van, önkényesen még mindig nem függesztették ki a választói névjegyzékeket. Az egyes városokban két választói névjegyzéket készítettek, az egyik, amely kifalé szól, a másik pedig, amely a liberális párt érdekeit szolgálja. A jegyzőkönyvek hamisak, felhívja a kormány figyelmét arra, hogy annak idején nem fog kitérhetni a felelősség alól.

Eljegyzés. Farkas Nelly Naszód és Berkovits Henrik Szászrégen jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Oroszország kereskedelmi szerződés kötésére tett ajánlatot Romániának? Bukarestből jelentik: Londoni jelentések szerint az ottani lapok arról tudnak, hogy Oroszország javaslatot tett Romániának kereskedelmi szerződés megkötésére. A javaslat úgy szól, hogy Oroszország hallgatólagosan tudomásul veszi Beszarabiának Romániához való csatlakozását. A lapok úgy tudják, hogy ez a Skrzinszky és Csicserin között Varsóban lefolyt tanácskozásoknak az eredménye.

Több prefektust kicserélnék a községi választásokra. Bukarestből jelentik: Illetékes kormánykörök szerint Erdélyben több prefektust kicserélnék a községi választásokkal kapcsolatban. Ennek a kicserélési akciónak a bevezetése a tordaranyosmegyei prefektusnak Morgaunak helyettesítése Cangrea iskolainspektoral. Morgau ugyanis már a mezőgazdasági választások alkalmával lemondott, de lemondását csak most tették tudomásul. Az ujonnan kinevezett prefektus Candrea, ma teszi le az esküt.

Uj autóbussz vállalat Bukarestben. Bukarestből jelentik: Egy autóbussz társaság javaslatot tett a fővárosi tanácsnak, hogy megfelelő részesedés mellett autóbusszjáratokat létesítenek a főváros forgalmasabb utcáin. A tanács elfogadhatónak találta az ajánlatot és az engedélyt megadta. A városi villamosmű azonban erős konkurenciát lát az autóbussz vállalatban és az autóbusszjáratok létesítése ellen tiltakozását jelentette be.

Egy bevált gyógyszer érelmeszesedés, sorvadás, bazedow, gyomorháj, emésztési és anyagcsere zavarak ellen. A nemzetközi orvostudomány legkiválóbb képviselői 25 éves tapasztalat eredményeképpen a legcsodálatosabb sikerrel alkalmazták a Pankreon-rhenaniát betegeknek. Kapható minden gyógyszerertárban. Ismertetőt készséggel küld a romániai vezérképviselő: Royal drogéria, Cluj.

Svéd tornakurzus gyermekeknek. Dr. Weinberger Zsigmond orthopaed szakorvos és László Gyla tornatanár, november hó 1-én kezdődő svéd tornakurzust rendez, hatéven felüli gyermekeknek. Jelentkezés Dr. Weinberger orvosi rendelőjében tr. Iuliu Maniu 26. (Szentegyház-u.)

Értesítem t. vevőimet, hogy kóser mászárzékemet valamint szálamigyár lerakatomat áthelyeztem a Malom-utcai új városi épületbe, (a főposta mellett). További szives pártfogást kér Winkler Mór.

Románul sikeresen tanulhat magánuton is David-féle nyelgyakorló könyvből. Ára 80 lej, hozzá szótár 160. Az Uj Kelet könyvosztályában.

Ingen
küldök egy próbadozot
PODOL-t,
hogy meggyőződjék mindenki, melyik a legjobb lábapoló szer.
Készíti:
Csanda Endre gyógyszerész Oradea-Mare.

PALAIS DE DANSE
(Palace kávéház)
ragyogóan fényes helyiségében

Uj műsor.

Előadás után az urali közönség táncol.

Belépődíj nincs!
Tányérozás nincs!
Meleg és hideg ételek!

Sirocco 1508

Zsoldos tanintézet
Az ország legelső és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellette készít elő közepiskolai magánvizsgákra, ösztöndíjra vidéki tanulókat is.
Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

Bijou
essenciából készített
kölni vizét
24 illatban kapható
1 üv. 55 lei.
Készítése: gyors, olcsó, tiszta.

Főraktár: Rózsa M.
„ROYAL“
drogéria, Cluj, Piata Unirii 23.

Utolsó divat szerint nagyon szép, elegáns
ruhákat készít
ARON DAVID
Cluj, Calea Regele Ferdinand 32.

Vidéki amatőr-fényképezők kérjenek árjegyzéket
POLITZER
fotóárúháztól Carei-Mare.
Vidéki széküldés. Alapítotva 1896.

Ma székelyi hívtatók is, van-e egy-egy...
bulort, zongorát
akár venni, akár szajnálni az úr!
Marosvásárhelyre és környékére
SZÉKELYI RÉTI
ERDÉLYI ÉS BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butorgerővel, székelyországi turnézárszékjeit legolcsóbban itt szerezhetik be.

Kristály kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár Cluj
Szövőgyárak és kereskedők figyelmébe!
Festőnk színtartóan bármilyen színre pamut, gyapju és műselyem tonalat. Fonalfehérítés. Kereskedőknek adjusztálva.
Nagybani festésnél árengedmény! **500** Telefon

KOZGAZDASAG

Milyen programot akar megvalósítani a kolozsvári kereskedelmi kamara

Ujból szőnyegre kerülnek a régi problémák

(Cluj-Kolozsvár, október 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban tartotta meg a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara alakuló-gyűlését. A kamara igazgató-tanácsa még nem teljes, mert az alakuló gyűlésen tudvalevőleg két mandátumot nem igazoltak, a nyolcadik csoportnál pedig az igazgatótanács tagjai még nincsenek megválasztottaknak kinyilatkoztatva, de ezenkívül a kereskedelmi miniszter sem nevezte még ki a kamara két cenzorát. A mandátumok teljes kiegészítése a jövő hó elejére várható, amikor is az elnökség újból össze fogja hívni az igazgatótanács tagjait, hogy az aktuális ügyeket le tárgyalják.

A kamara jövő programjáról ma beszélgetést folytattunk Pop Sever alelnökkel, aki változta azt a programot, melyet a kereskedelmi szakosztály az ipari szakosztállyal karöltve a közeljövőben meg akar valósítani.

Vámszabadraktár és tőzsde

— A mai problémákon kívül — mondotta Pop Sever alelnök — néhány olyan program-pontot vettünk fel, amelyek megvalósításának kérdése már régen húzódik ugyan, de már nem szenvedhet további halasztást.

A legsürgősebb megoldandó feladat a vámszabadraktár ügye, amely még csak nálunk probléma, mert a nyugati államok ezt a kérdést régen megoldották, ami annál is inkább érthető, hiszen vámszabadraktárak nélkül modern kereskedelem el sem képzelhető, különösen ma, amikor a magas vámdíjakat nem képesek a kereskedők egy összegben lefizetni, hát még nálunk, ahol a pénzvizonyok ugy alakulnak, hogy inkább defláció, mint infláció van. Ezután a kérdés után az áru- és értéktőzsde felállításának kérdése vár megoldásra. Ezt a kérdést már nemcsak mi tartjuk napirenden, hanem igen komoly formában tárgyalják a bukaresti gazdasági körök is, mert rájöttek arra, hogy az ország gazdasági érdeke

Jovahagyták Romanovici és Jilescu mandátumát. Bukarestből jelentik: Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter a kolozsvári kereskedelmi kamara alakuló gyűlésén le nem igazolt G. Romanovici és N. Jilescu igazgatótanács tagságát megerősítette és őket mandátumukban meghagyta.

Kinevezték a kereskedelmi kamarák cenzorait. Bukarestből jelentik: A pénzügy-miniszter az egyes kereskedelmi és iparkamarákhoz kinevezte a cenzorokat, mégpedig a legtöbb helyen a pénzügyi adminisztrátorok személyében. Az erdélyi és bánáti kamaráknál a következők lettek a cenzorok: Aradon L. Petrescu, Brassóban Atanase Olteanu, Kolozsvárt V. Dumitru, Déván Toma Georgescu, Nagyváradon I. Vasilescu, Temesváron G. Grangu, Marosvásárhelyen V. Taraanu pénzügyi adminisztrátor.

Hitelszövetkezetet alakítottak a ruszinszkói zsidó földművesek. Beregszászról jelentik: A ruszinszkói zsidóság körében figyelemreméltó gazdasági mozgalom indult meg, amely a szegény zsidóság gazdasági helyzetén akar segíteni. A napokban tartott beregszászi közgyűlésen ki is mondották a podkarpatskái ruszinszkói „Mezőgazdasági Hitelszövetkezet” megalakulását.

Még nincsen elintézve az állami bányamunkások ügye. Bukaresti jelentések alapján mi is közöltük, hogy az állami bányászok küldöttségének Tancred Constantinescu minisz-

ter igéretet tett arra, hogy követeléseiket k fogja egyenliteni. Mint értesülünk, a hír nem felel meg a valóságnak, mert az igéretet a miniszter távollétében Angheliescu államtitkár tette. A munkásság képviselői tegnap felkeresték Chirulescu munkügyi minisztert, hogy az ő intervencióját kéri, hogy a kereskedelmi miniszter elé juthassanak és hogy végre követeléseiket megkaphassák. A munkügyi miniszter azonnal interveniált Tancred Constantinescunál, aki a delegációt magához kérte a minisztériumba, de míg a küldöttség odaérkezett, a miniszter már távozott a minisztériumból. A küldöttség, miután egy heti ott tartózkodás után sem tudott a kereskedelemügyi miniszter elé jutni, hazautazott, de kijelentette, ha a kormány záros határidőn belül nem teljesíti az állami bányamunkások kérését, jogukat sztrájk útján fogják érvényesíteni.

Szeretném, ha a kamara vezetősége elfogadná azt a javaslatomat is, melyet a közeli napokban fogok eléje terjeszteni egy kereskedelmi inasotthon felállítására. Jelenleg egy inasotthonban nyerne elhelyezést az ipari és kereskedelmi tanoncok és ezt az állapotot szeretném megváltoztatni különböző okok miatt, amit nem kívánok most kimerítőbben részletezni.

A kamara és a közönségi választások

— Szerintem ezek a legfontosabb és legsürgősebb problémák, amit az új kamarának már a közeljövőben meg kell valósítani. Ezeknek a programpontoknak részletes javaslatai most vannak kidolgozás alatt s remélem, hogy rövidesen elkészülök velük, amikor is a vezetőség elé fogom terjeszteni. Igen fontosnak tartom még, hogy a közönségi választásoknál a kereskedők és iparosok megfelelő mandátumhoz jussanak és ezért minden politikum kizárásával, tisztán csak azt a gazdasági célt szem előtt tartva, interveniálni fogunk, hogy a közönségi tanácsstületekben a kereskedelem és ipar mindenütt megfelelően legyen képviselve.

Eddig a nyilatkozat, melyet a kereskedelmi szakosztálynak elnöke tett a kamara jövő programjáról. Ami a sürgős megvalósítást jelent, teljesen egyetértünk ezzel a programmal, de a kérdést már nemcsak mi tartjuk napirenden, hanem igen komoly formában tárgyalják a bukaresti gazdasági körök is, mert rájöttek arra, hogy az ország gazdasági érdeke

Bérbeadják a só árusítását. Bukarestből jelentik: A Monopoli vezérigazgatóság elhatározta, hogy ezután a só árusítását nem fogja koncesszionálni, hanem a legtöbbet ígérőnek árverés útján fogja bérbeadni.

Egyszázalék lesz a magyar hadikölcsönök valorizációja. Budapestről jelentik: A magyar pénzügyminiszter a hadikölcsönkötvények karitatív valorizációját 1 százalékos alapon akarja megállapítani. Ennélfogva a nyugdíjpénztárak és különböző jótékonyági alapok s mindazok, akiket az elszegényedett közpénztály kategóriájába sorol majd a pénzügymi-

niszter: egy arany koronát fognak k hadikölcsönkötvén sőt még a bankok hogy karitatív va az egyszázalékos l 20-25 százalék hadikölcsönkötvén eredeti jegyzők l kölcsönökbe fekte az a felfogás, hog során a kormány valorizáció keret felemeléséhez.

Ujra tárgyléséről? Bukarest igazgatósága elha kocsikat egy a n összes vonatokon A CFR új admin a jövő héten ülé podgyasztarifák f

A repce jelentik: A legfö ülésén a már köz tásán kívül a rep sáról is tárgyalta gyengébb minősé litásra fognak ja heti ülésen fogn

T
C
A lej: Zürichbe pesten —, Be Kolozsvár. nek következtében kevés üzletkötés t kezök:

Bécs 29-65-2 pest 335-340, P 40-70, Newyork 2 1025, Milánó 8-40 Zürich. Zárle 208-40, Newyork 2330-00, Milánó 9 pest 72-60, Belgr 247-50, Varsó 85 Bukarest. —, London 10 8-42, Zürich 40 Budapest —

Bukarest. V márká 50-00, fr sterling 1016, fra 40-50, olasz lira 375, dollár 209-5 schilling 29-50, m 6-32, belga frank

Zong
gyári kép

Tel
V
He
divat
Óriás

niszter: egy aranykoronát, tehát 14.500 papirkoronát fognak kapni a 100 korona névértékű hadikölcsönkötvényért. De az összes érdekeltek, sőt még a bankok körében is úgy nyilatkoztak, hogy karitatív valorizációnak sem fogadható el az egyszázalékos kulcs, hiszen Lengyelországban 20-25 százalék aranyértékre valorizálták a hadikölcsönkötvényeket és Németországban az eredeti jegyzők 12,5 százalékát kapják a hadikölcsönökbe fektetett aranyértéknek. Általában az a felfogás, hogy a nemzetgyűlési tárgyalások során a kormány hozzá fog járulni a karitatív valorizáció keretében az egyszázalékos kulcs felemeléséhez.

Ujra tárgyalnak a CFR tarifaemeléséről? Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy ezután a személykocsikat úgy a mellék-, mint a fővonalakon az összes vonatokon villanyvilágításra alakítja át. A CFR új adminisztratív bizottsága egyébként a jövő héten ülést tart, hogy a személy- és podgyásztarifák felemelése ügyében határozzon.

A repce kiviteli illetéke. Bukarestből jelentik: A legfőbb gazdasági bizottság tegnapi ülésén a már közölt kiviteli illetékek leszállításán kívül a repce kiviteli díjának leszállításáról is tárgyaltak. Elhatározták, hogy csak a gyengébb minőségű repce kiviteli illetékleszállításra fognak javaslatot tenni, melyet a jövőheti ülésen fognak megállapítani.

TÓZSDE

Október 17-én

A lej: Zürichben 247.50, Párisban 1070, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A kolozsvári piacon a lej esésének következtében szilárd volt a hangulat. Általánosan kevés üzletkötés történt. Az árfolyamok a következők:

Bécs 29.65—29.75, Prága 6.20—6.25, Budapest 335—340, Páris 9.50—9.52, Zürich 40.60—40.70, Newyork 207.50—210.50, London 1020—1025, Milánó 8.40—8.45.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.45, Amsterdam 208.40, Newyork 519.00, London 2511.50, Páris 2330.00, Milánó 2070.00, Prága 1535.00, Budapest 72.60, Belgrád 922.50, Bukarest 247.50—247.50, Varó 85.00, Bécs 73.10.

Bukarest. Devizák: Páris 9.40, Berlin —, London 1020, Newyork 210.00, Milánó 8.42, Zürich 40.55, Bécs 29.50, Prága 6.20, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 795, német márka 50.00, leva 152, török lira 110, font sterling 1016, francia frank 9.40, svájci frank 40.50, olasz lira 8.30, drachma 3.05, dinár 375, dollár 209.50, lengyel forint 35.00, osztrák schilling 29.50, magyar korona 29.50, cseh korona 6.32, belga frank 9.60, holland forint 84.50.

SPORT

A mai nap sporteseményei

Haggibbor—KKASE, Universitatea—KAC a CFR pályán. Felborulással fenyeget az őszi bajnokság

(Cluj-Kolozsvár, október 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután a kolozsvári sportpublikum érdeklődése a CFR pálya felé fordul, ahol fél kettőkor az Universitatea—KAC, fél négykor pedig a Haggibbor—KKASE I. o. bajnoki mérkőzések kerülnek lebonyolításra. A jó formában lévő U. és a Sparta-játékosokkal megerősített KAC találkozója érdekes sportot ígér — a Haggibbor és KKASE küzdelme pedig az őszi szezon kiemelkedő sporteseményének ígérkezik. A Haggibbornak jobb csatársora és halvesora van, a kereskedők pedig sziklaszilárd védelemmel bírnak, amelyen áttörni csatár számára igen nehéz feladat. A hevesnek és izgalmasnak ígérkező mérkőzés győztesét nehéz megjósolni, annál kevésbé, mert Fleischer letiltása folytán nem működhet közre csapatában. Helyettese valószínűleg Moskovitz lesz.

Az általunk tegnap már hírül adott CR. határozatnak érdekes fejleményei bontakoznak. A KMTE-t és Husost kizáró határozatnál ugyanis jelen volt a futballszakosztály elnöke is, akinek ilyenformán érvényt kellett volna szerezni a CR határozatának. Ennek ellenére ma délután még a KMTE is vigan fog játszani, míg a Husosok csak azért nem futballoznak, — mert nincsenek kisorsolva.

Igy tehát nyílt kenyéртörésre került a legfőbb kolozsvári sportszerv: a CR és a futballszakosztály között, amelynek következményei egyelőre kiszámíthatatlanok.

A bécs—temesvári mérkőzés nagy ünnepek között zajlik le. Temesvárról jelentik: Holnap zajlik le Temesváron az első bécs—temesvári mérkőzés, melynek vezetésére Ivancsics budapesti bírót kérték fel. Az első városközi mérkőzés nagy ünnepek között fog lezajlani. Bécs válogatott csapatát Meisl Hugó, az osztrák szövetségi kapitány vezeti, akinek tiszteletére holnap a városháza termébe a temesvári sportegyletek diszkozyűlést hívtak egybe. A mérkőzés iránt óriási az érdeklődés, amit legjobban jellemez az, hogy Aradról különvonat viszi az érdeklődőket a mérkőzésre.

Írdessen az Uj Keletben!

Zongorák

Wirth, Hofmann, Gebr. Stingl, Partart, stb. Pianinok, ujak és használtak, **részletre is.**

STERNBERG

Oradea-Mare, Bul. R. Ferd. 14.

Teljes üzletfelosztás miatt hatóságilag engedélyezett

végeladás

Heller, Weisz & Molnár divatáruházában, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 6.

Óriási tömeg kabát, kosztüm, ruha, férfiszötvé, selym, vásznak, harisnyák gyári áron való **végeladása**

Utazót és segédet

keresünk rövidru nagyereskedésük részére
Heller és Seidmann — Oradea-Mare.

Sokkal olcsóbbak és finomabbak az importált francia és angol áruknál

M. M. Konzervgyár, Timișoara

M. M. befőttei

M. M. jamei

M. M. gyümölcs- és vegyesizei

melyek minden nagyobb csemege üzletben kaphatók.

Lloyd 3962

Telefon 419

Erdély legrégebbi és legmegbízhatóbb

zongora raktára

Cluj, Str. Saguna 14.

TRISKA I.

Szállít zongorát, pianinot gyári áron, a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett. Több ezer elismerő irat megtekinthető. Vidékre szállítási költségeit a cég viseli.

Kérjen mindenttt

Pierre

borolva-pengét.

A legjobb fémkerék, a legelőnyösebb gyártmány. Garantált minőség. 1800

Gazdák figyelmébe! HERMA-féle

dara- és lisztmalom

küldeményünk érkezett újból. Összeállítás, valamint kezelési módja igen egyszerű. Kását, darát, sütőlisztet egyaránt előállít. Hajtóereje 4 HP, benzánmotor. **Ára 40 000 lei. Részletfizetésre is!**

Megtekinthető: Lazarovitz H. Lazar cég el, Timișoara Str. Mercy 2. Géposztály. Telefon 16-58. Kívánságra készséggel szolgál ajánlattal, tervzettel, valamint illusztrációval.

Cluj
telefon
00

